

SÖDERHAMNS

FÅGELKLUBB

Silvertärnan
hösten 2010

Söderhamns Fågelklubb (SFK)

Syfte

SFKs syfte är att främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och dess miljö, att verka för att hos allmänheten väcka och underhålla intresset för fåglar och fågelmiljöer, samt att skapa förutsättningar för medlemmarna att aktivt utöva sitt fågelintresse.

Bli medlem

Medlemskap i SFK erhålls genom att sätta in 120 kr på vårt pg 879140-2. För varje ytterligare familjemedlem betalas 10 kr. Glöm inte att ange Ditt namn och Din adress, samt namn på eventuella familjemedlemmar.

Styrelsen vald vid årsmötet 2010

Ordförande:	Thomas Tiger	070-517 50 69
Vice ordf.	Lars Henningsson	070-699 89 31
Sekr.	Gunnar Andersson	070-651 40 17
Kassör:	Stefan Persson	070-342 64 63
Ledamot:	Lilian Wallén	0270-353 80
Ledamot:	Sandra Dewerud	0730-24 27 05
Ledamot:	Ann-Mari Ekdahl	070-654 58 29
Suppleant:	Bengt Göthe	070-533 70 98
Suppleant:	Eva Lundh	070-256 35 81
Suppleant:	Gunnel Edenström	070-298 67 73

Hemsida

www.silvertarna.se

Webmaster: Bengt Göthe

Redaktion

Gunnar Andersson, Sandra Dewerud, Ann-Mari Ekdahl

Layout och bildhantering

Gunnar Andersson

Klubblokal

Bygdegården Vargen, Kyrkogatan 18, Söderhamn

Omslagsbild: Svarthakedopping, foto: Stefan Persson. Baksidan: Björktrast, foto: Angus Thom7son

Ordförande har ordet

Den 3 augusti 1492 lämnade ett skepp den spanska hamnstaden Palos för att ge sig av på en av historiens mest kända resor. Kapten på skeppet var en viss Christoffer Columbus, som hade teorier om att det sjövägen gick att segla västerut för att komma till Indien. Därigenom skulle man få en snabbare väg till rikedomarna i Sydostasien än att behöva runda Aftikas sydspets. Columbus hade räknat ut att det endast skulle krävas några dagars seglats västerut från Kanarieöarna för att nå Japan! Columbus hade dock räknat fel på tre viktiga punkter: han trodde jordens omkrets var 25% mindre än den verkligen är, han trodde Asiens kontinent sträckte sig längre österut än den faktiskt gör, och han trodde att det fanns betydligt mindre vattenyta på jordklotet än det faktiskt gör! Men dessa fel bidrog till att han efter mycket övertalande lyckades engagera en besättning för att försöka hitta den nya vägen till Östern. Den 8 september lämnade flottan Kanarieöarna och begav sig rakt västerut på okänt hav. Eftersom resan endast skulle ta några dagar började besättningen knorra efter några veckor. Men ytterligare veckor gick utan att Ostasien dök upp och till slut blev besättningen så orolig att myteriet var nära förestående. Den 8 oktober satte besättningen stopp och avkrävde kapten att de skulle se land inom två dagar. Om inte, så skulle flottan vända om – med eller utan Columbus! Plötsligt fick Columbus se sjöfågelsträck, och som den duktige sjöman han var begrep han att land inte var långt borta. Denna observation gav Columbus ytterligare galgenfrist och efter någon dag nådde flottan en ö som Columbus gav namnet San Salvador (Frälsaren). Resten är historia, men fåglarna hade denna gång en betydelse i sammanhanget (framförallt för Columbus...).

Genom tiderna har människan använt fåglarna för att tolka signaler och lära sig mer om naturen. I folktron var korpen olycksbådande och i vårbruket kopplade man sädesärlornas ankomst till sådden (därav namnet sädesärla). På senare tid har fåglarna fått ökad betydelse som indikatorer för hälsotillståndet i naturen.

Det kan gälla allt från att lokalisera övervintringsplatser för att hitta eventuella hotbilder mot sårbara arter, till att försöka kartlägga ursprung och uppträdande hos olika influensavirus. Behovet av att lära sig mer om olika fågelarter och dess vanor är därför fortsatt stort.

Under 2010 har stora tekniska framsteg gjorts inom framförallt flyttfågelforskningen. Ny teknik har möjliggjort att med fåglarnas hjälp lära sig mer om viktiga förhållanden och samband. I detta nummer av Silvertärnan kan Du läsa om hur man för första gången lyckats kartlägga flyttning och övervintring hos en så liten fågel som en sydnäktergal. Du får också följa skrikörnen Tönn på en fantastisk resa! Två exempel på att framtiden redan är här!

Christoffer Columbus gjorde ytterligare tre resor till vad han fram till sin död trodde var Ostasien. Sjöhistoriker imponeras fortfarande av Columbus navigationskonst eftersom han kunde hitta samma rutt flera gånger endast med hjälp av kompassen som tekniskt hjälpmedel. Först senare lärde man sig navigera efter stjärnorna. Men jag tror att Columbus hade en speciell relation till fåglarna, vars uppträdande och beteende han lärde sig utnyttja som kapten. I de spanska och portugisiska farvattnen ”läste” han vår och höst säkert av silvertärnan otaliga gånger. Nu är det Din tur att läsa Silvertärnan!

Väl mött i markerna!
Thomas Tiger

Första fyndet av större skrikörn i Hälsingland

- Thomas Tiger -

Ofta när man skådat rovfågel runt Söderhamn har man hoppats på att det skall sträcka förbi en större skrikörn. Denna art är inte tidigare noterad i Hälsingland varför det skulle kännas extra roligt att hitta den första! Dessutom är större skrikörn en vacker fågel, framförallt i de juvenila och subadulta dräkterna. Skall man lyckas med bedriften så är chansen störst under perioden slutet av augusti och drygt en månad framåt. Men tyvärr har chansen minskat de senaste åren då den större skrikörnen är starkt hotad i den Europeiska delen av utbredningsområdet. Den hybridiserar också med mindre skrikörn som verkar klara omställningen till det moderna jordbruket bättre än sin större släkting. I ett försök att kartlägga orsakerna till minskningen av arten satellitmärktes en unge av större skrikörn i Estland under 2008. Fågeln gavs namnet Tönn och för att säkerställa att fågeln var en ”ren” större skrikörn togs även DNA-prov.

Tönn är nu alltså två år gammal och under april 2010 kunde man på Internet följa Tönns rörelser från Spanien och vidare under sin färd norrut. Radarangivelserna på Internet av Tönns vårflytt startade i Södra Spanien i månadsskiftet mars/april och Tönn kunde lokaliseras i centrala Frankrike redan den 7/4. Flytten fortsatte målmedvetet och en vecka senare passerade Tönn Frankfurt i Tyskland. Den 21/4 nådde Tönn norra Estland där den på typiskt rovfågelmanér stannade upp inför ett ”otäckt hinder” - vatten! Tönn hade kommit fram till Finska viken. Här kan man på radarkartan se att Tönn rör sig fram och tillbaka längs den Estniska nordkusten, förmodligen under ständigt grubblande över hur den skall ta sig över till Helsingfors utan att bli blöt om fötterna. Rädslan för att passera öppet vatten tar till slut överhand och Tönn beslutar sig istället för att runda Finska viken! Trots en ansenlig omväg känner Tönn att detta är rätt beslut och när beslutet väl är taget går det ganska snabbt. Redan den 28/4 befinner sig Tönn i trakterna kring Tammerfors i sydvästra Finland.

Här hemma i Söderhamn är det vid denna tid på våren full fart på traststräcket norrut, och letar man i dessa trastflockar kan man om man har tur hitta någon ringtrast. Så även denna vår då ringtrast sågs på fälten norr om Ålsjön just i månadsskiftet april/maj. Tönn har valt att leta sig ut mot Finska kusten och man kan nu se att Tönn har för avsikt att försöka ta sig över till Sverige. Radarbilderna visar nämligen tydligt att Tönn betar sig likadant som när den kom fram till Finska viken; flyger fram och tillbaka längs Finska kusten men vågar inte ta steget att flyga ut över norra Kvarnen för att nå Sverige. Även andra sällsynta fåglar från öster börjar nu uppträda i Sverige. Vid Salsta Slott i Uppland dyker det upp en stäppvipa den 11/5 och på ön Mässten utanför Grisslehamn hittas en bergsångare den 14/5. Här hemma hittas en vacker hane aftonfalk vid Ålsjön den 16/5. Alla dessa fåglar kommer förmodligen över havet från öster.

Tönn däremot hatar att flyga över vatten så efter ett antal ångestfyllda dagar beslutar sig Tönn den 19/5 att ta skeden i vacker mun och bege sig norrut för att runda Bottenviken! Återigen går det snabbt när beslutet väl är taget och redan 24/5 har Tönn nått ända fram till Öland efter att ha passerat genom hela Sverige. En makalös prestation! Under denna sydresa passerade Tönn Hälsingland någon gång mellan 21/5 och 22/5. Radarangivelserna är så pass detaljerade att man helt säkert kan säga att Tönn valde sträckan Ljusdal ner mot Ovanåker under denna passage. Första fyndet av större skrikörn i Hälsingland är alltså ett faktum. Anmärkningsvärt i sammanhanget är att jag den 22/5 åkte ner till Öland, ovetandes om att Hälsinglands första större skrikörn passerade någonstans ovanför min bil, också på väg till Öland!

På Öland händer det alltid saker denna tid på året och redan första dagen får vi fina observationer av en svartbent strandpipare nere vid Ottenby. Dagen efter, den 24/5, är ett fint exempel på hur en dag på Öland kan te sig då det är som bäst. Redan tidigt på förmiddagen hittas en sydsträckande stäppörn vid Möckelmossen. Vi befinner oss lite längre söderut men lyckas genskjuta örnen strax söder om Segerstad där vi har den fint kretsande över oss. Stäppörn är en majestätisk fågel och vi firade denna vackra observation med en fika! Men mitt i fikat går larmet om en tjockfot i Gäddviken vid Ottenby, så vi åker naturligtvis dit. När vi står och tittar på tjockfoten kommer en biätare och sätter sig i en busktopp - sanslöst! När vi sett oss nöjda åker vi till Södra Lunden och – ja, fikar naturligtvis! Mitt i fikat händer igen något spännande: från Eketorps borg kommer ett larm om en trolig större skrikörn som verkar vara försedd med en satellitsändare! Örnen sträcker norrut men vi lyckas aldrig hitta den. Vilken dag! I efterhand kan man på radarkartan konstatera att det var Tönn som vi missade med någon minut!

Den 25/5 ser några skådare Tönn lämna Öland och sätta kurs norrut. I månads-skiftet maj/juni befinner sig Tönn i Norduppland och här bestämmer sig Tönn för att göra en liten sväng in i Norge! Sagt och gjort – full fart nordväst, förbi Östersund, och vips är Tönn i Norge redan den 2/6. Men en dags Norgesemester får räcka och Tönn ger sig tillbaka in i Sverige och fortsätter norrut mot Jokkmokk. Man kan alltså tydligt se att Tönn drar långa sträckor som ger intryck av ett planlöst kringflackande utan någon som helst mening. Syftet är emellertid att försöka hitta ett lämpligt ställe att översomra på. Men Jokkmokk känns inte rätt så Tönn beger sig söderut ännu en gång. Den 4/6 flyger Tönn över Byskeälven nordväst om Skellefteå och fortsätter till Sundsvall där örnen girar västerut. Kanske Norge inte var så dumt i alla fall för nu visar radarkartan att Tönn kör målmedvetet in i Norge och når ända fram till Atlantkusten. Efter en lång loop norrut är Tönn dock tillbaka i Sundsvall den 15/6 och dagen efter händer det igen – Tönn passerar Hälsingland! Denna gång flyger Tönn förbi både Hudiksvall och Bergvik. Det är fullt möjligt att Tönn skulle ha upptäckts från Alirs Öga den 16/6 om någon skådare hade stått där då!

Tönn fortsätter till Gästrikegränsen mot Dalarna där den vänder nordväst. Nu verkar Tönn ha bestämt sig för vart den vill spendera sommarlovet, för redan två dagar senare – den 18/6 – är Tönn framme strax söder om Östersund. I trakterna kring byn Berg, vid Storsjöns södra del, finns bördiga jordbrukslätter och förmodligen en del våtmarker där det kan finnas mycket mat. Nu visar radarkartan att Tönn förflyttar sig endast någon kilometer fram och tillbaka varje dag och Tönn stannar på platsen under resten av sommaren. När detta skrivs har radaranvisningarna inte startat för hösten men med all sannolikhet dyker Tönn upp i Falsterbo under september eller oktober för att (om den törs!) försöka ta sig över Öresund och vidare söderut.

Tack vare ny teknik kan vi konstatera att Hälsingland fått en ny art – större skrikörn! För min egen del skickar jag en hälsning till Tönn: vi ses i Falsterbo!

Ett gäng frusna skådare som väntar på att något ska komma flygande. Bilden är tagen vid Bönan, Gävle den 9 januari i minus 20 grader och det alla väntar på är vitvingar trut som så småningom kommer fram och lägger sig på vattnet bara ett 10-tal meter ut.

Foto: Gunnar Andersson

	MÅSTE GISTEN EKA	MC TÄVLING	FÅGEL	HAVRE	FÖR FÖR- VÄRING	LITTERÄR FÅGEL
	SALA				HJÄLPER STYRDON	
	YGG- DRASIL	SUGGA		HUND		
	FÅGEL					
	VIKT	ÄR VÄL OCKSÅ EN RÖDSTJÄRT		FÅGELRIK SJÖ	TRIVS PÅ VISINGSÖ	F.D. TIDNING
		FÅGEL				
	TRÄNA	FÅGEL		FISK		
FÅGEL			STAD I IRAK			STAD OCH PLAGG
FÖRMÅGE I SKÄRKÅRDEN			MC	TROND- HEIM FÖRUT	BOKDEL	
BAR		ÖSTER- SJÖ Ö ORKAR			SKRIKA	
EN ALEX- ANDER	DN OCH GP KAN DET SIG BRA			ORPHEI DRÅNGAR	3,14	LYNX LYNX
RESERV- ATION						
		GRUS		ORT I UPPLAND		
ODELL				I ROM 1960	VÄRML. LÄN	SYRE
FÖRSMÅR						L.E.

Namnet på en fågel i de grå rutorna

Korsordskonstruktör: Leif Engkvist

Korsordet

Skicka din lösning (endast namnet på fågeln) till

Bengt Göthe, Kaptensgatan 11A, 826 37 Söderhamn

eller med e-post till bengt.gothe@soderhamn.com senast 1/12.

Glöm inte att skriva namn, adress och telefonnummer.

Dragning och prisutdelning sker den 5/12 på Bygdegården Vargen när vi har avslutning och äter skinksmörgås..

Vinnarna kommer att publiceras i vårprogrammet.

Vinnare i vårprogrammets korsordstävling blev:

1. Åke Ågren
2. Lillian Wallén
3. Gun Thiger

Vi gratulerar!

Januarirace

I januari är det dags igen för den årliga tävlingen mellan Hälsingland och Gästrikland om var man sett de flesta arterna under årets första månad.

Reglerna är enkla. Alla kan vara med och bidra med sina observationer. Allt rapporteras på Svalan och för att räknas ska det finnas inläst kl. 24:00 den 31 januari.

För att följa tävlingen går man in på Svalan (www.artportalen.se/birds) och klickar på "Dagens fågel". Då öppnas ett nytt fönster där man väljer "Listor" och klickar på "Landskapsligan". Denna lista nollställs varje nyår.

Alla arter är lika viktiga, en talgoxe är värd lika mycket som en svarthätta i denna tävling.

Höstprogram 2010

.Bästa medlem!

Hösten är som bekant den tid då alla flyttfåglar ska återvända till sina vinterkvarter. För oss innebär det många tillfällen att skåda fågel.

Hösten innebär också att vi går mot mörkare tider. Och då får vi utnyttja mörkret till att bl. a. se på bilder som våra medlemmar tagit. Det finns många duktiga fotografer i klubben, så ett besök på våra bildvisningar är mycket givande.

Alla är välkomna på våra exkursioner och andra aktiviteter. Ta gärna med vänner och bekanta.

OBS!

Eventuella ändringar och tillägg i programmet uppdateras via vår hemsida (se sid 2)

Bra att veta:

Vid alla exkursioner anger vi en samlingsplats. Där samlas vi för samäkning om vi ska till någon annan plats.

Varma kläder och fika är alltid bra att ha med. Vi står ofta stilla och det kan vissa årstider bli ganska kallt. Då är det skönt att värma sig med lite fika och en varm tröja. Fågelbok och kikare är bra att ha med sig. Oftast har någon i gruppen med sig tubkikare, så det går att artbestämma fåglar på längre avstånd. Man behöver inte vara expert för att följa med. Vi hjälps åt att besvara frågor, och kom ihåg - det finns inga dumma frågor. Vissa exkursioner är lite mer ansträngande med t.ex. en längre promenad, och då har vi försökt ange det i programmet. Har du frågor inför en exkursion går det alltid bra att kontakta exkursionsledaren.

När vi är inomhus träffas vi på vår klubblokal Bygdegården Vargen om inte annat anges. Bygdegården ligger på Kyrkogatan vid Ulrika Eleonora kyrka (se sid 2).

Exkursionerna sker i samarbete med Studieförbundet i Söderhamn.

11/9 lördag

RINGMÄRKNING Granskär

En av våra populäraste aktiviteter där du har möjlighet att på nära håll se våra småfåglar. Vi håller som vanligt till på Granskärs våtmark.

Vi håller till vid Paviljongen och startar kl. 06:00 för att hålla på fram till ca kl. 10:00

För info kontakta Stefan P 070-342 64 63

12/9 söndag

ROVFÅGLAR Alirs öga

Vi spanar efter sträckande fåglar på väg söderut. Vid den här tiden på hösten brukar rovfåglarna passera.

Vi samlas på Alirs öga kl. 10:00

För info kontakta Bengt G 070-533 70 98

18/9 lördag

LEDSKÄR, Uppland (OBS Anmälan)

En repris av vårens mycket lyckade resa till en av Upplands främsta fågellokaler. Med betade strandängar och långgrunda stränder hoppas vi på mycket rastande fågel.

Samling vid Resecenter kl. 07:00 för samäkning.

För info och anmälan ring Thomas T 070-517 50 69

23/9 torsdag

RINGMÄRKNING Ugglor Kilbo

Kommer pärlugglan att fastna i näten och märkas? Följ med ut i skogarna runt Kilbo och se.

Klubben bjuder på korv och varm saft.

Vi samlas vid Resecentrum kl. 19:00 för samäkning ut till Kilbo.

För info kontakta Robert L 0270-100 88

2/10 lördag

EURO BIRDWATCH DAY Skatön

Över hela Europa samlas fågelskådare denna dag för att samla in fågelobservationer. Vi bidrar genom att följa fågelsträcken över havet ute på Skatön. Ut till udden är det en promenad på ca 3 km.

Varma, vindtäta kläder, en välfylld fika korg och kikare är bra att ha med.

Samling vid Resecentrum kl. 08:00, så gör vi sällskap ut till Skatön.

För info kontakta Lars H 070-699 89 31

16/10 lördag

HORNSLANDET, Hudiksvall

Vi besöker vår grannkommun i norr och de fina stränderna på Hornslandet. Under en vandring på stranden tittar vi på de fåglar som rastar där och som passerar på väg söderut.

Ta med varma kläder, bra skor och en välfylld fikakorg.

Samling på Resecenter kl. 08:00 för samäkning.

För info kontakta Gunnar A 070-651 4017

2/11 tisdag

BILDVISNING Vad dyker upp vid fågelbordet?

Vilka fåglar kan dyka upp på ditt fågelbord. Thomas visar bilder och berättar om vinterns fåglar och deras matvanor.

Vi träffas på Bygdegården Vargen kl. 19:00

För info kontakta Thomas T 070-517 50 69

5/12 söndag

SKINKSMÖRGÅS

Vi avslutar året med en tradition: skinksmörgås, lotteri och bildvisning.

Stefan visar bilder på våra bevingade vänner.

Vi träffas på Bygdegården Vargen kl. 17:00

**För info kontakta Gunnel E 070-298 6773, Eva L 070-256 3581
eller Lillian W 0270-353 80**

22/2-11 tisdag

BILDVISNING Medlemmarnas bilder

Vi tittar på de fågelbilder som klubbens fotograferande medlemmar tagit.

Ta med dina bilder, gärna digitala på USB-minne.

Klubben bjuder på fika under kvällen.

Vi träffas på Bygdegården Vargen kl. 19:00

För info kontakta Bengt G 070-533 70 98

Notiser

Geolocator genombrott i flyttfågelforskningen

Genom att använda en ny typ av fågelburen elektronik - en s.k. geolocator (eller logger) - har man nu lyckats följa individer av fåglar på ett sätt som inte var möjligt tidigare. En geolocator är en liten elektronisk loggningsapparat som är skapad för att vara så lätt som möjligt. Den lättaste som är framtagen väger endast 0.9 gram och kan fästas på småfåglar. Loggern känner av ljuset och kan på så sätt avgöra solens upp- och nedgång, och därigenom fastslå en ungefärlig position för fågeln. Loggers finns i olika modeller beroende bl.a. på vad de skall registrera, hur data skall återfås samt hur ofta och länge de skall samla data (som i sin tur beror på batteriets livslängd). Vissa loggers måste man återfinna, d.v.s. fånga in fågeln igen, för att erhålla insamlad data. I ett andprojekt i Frankrike använder man t.ex. sådana loggers som endast registrerar fågelns position vid olika tidpunkter. I detta fall undersöker man rörelser under vintern och man vet att man kan återfinna en stor del av änderna. Dessa loggers väger runt 30 gram. Samma projekt använder också mer avancerade loggers som mäter andens tid under vatten, när den flyger, när den vilar m.m. Dessa loggers behöver inte samlas in utan kan pejas från upp till två mil från anden. De loggers som är mest avancerade, och därmed dyrast, sänder information till satelliter som kan följa en fågel över stora avstånd. Dessa loggers används huvudsakligen för att följa större fåglar under deras flyttrörelser (se t.ex. artikeln om Tönn).

I ett samarbetsprojekt mellan engelska och schweiziska forskare har man genom att använda en geolocator nu för första gången lyckats följa en liten fågel från häckplatsen till vinterkvarteret och tillbaka igen. Syftet var att få mer information om fågelarter som minskar i antal. Under 2009 fångades därför ett antal sydnäktergalen på deras häckplatser i England. Efter att ha fått en geolocator fastsatt på sig släpptes de, och under sommaren 2010 återfanns en av dessa fåglar på samma lokal (faktiskt endast 45 meter från märkstället!). Vetenskapsmännen kunde således ladda ner uppsamlat data och i efterhand rekonstruera fågelns rutt. Sydnäktergalen märktes 2 maj och påbörjade flyttningen 25 juli. I slutet av juli befann sig fågeln i norra Frankrike. I mitten av augusti registrerades den i södra Frankrike och i slutet av augusti fram till mitten av september vistades den i norra Marocko. Under perioden slutet av oktober till november stannade fågeln i Västsahara för att därefter flyga till Senegal, där den övervintrade på gränsen till Guinea-Bissau. I Februari började sydnäktergalen flytta norrut igen och återfanns alltså väl tillbaka på häckplatsen. Detta är första gången färdrutten har kunnat kartläggas för en så liten fågel.

Källa: Birding world #7, 2010

SFK inventerade Ålsjön

På uppdrag av länsstyrelsen inventerade SFK områdena kring och i Ålsjön under den gångna häckningssäsongen. Länsstyrelsen gör ständigt restaureringsåtgärder i Ålsjöområdet och som ett led i det arbetet följer man utvecklingen av fågelfaunan. Området inventeras därför ibland för att man skall få en bild över vilka fågelarter som häckar och eventuella förändringar över tid. Inventeringen går till så att man noterar sjungande hanar och gör sedan en uppskattning över antal häckande par av respektive art. Eftersom olika arter häckar vid olika tidpunkter på våren/sommaren måste man besöka området vid flera tillfällen under säsongen. Denna gång delades området upp i 8 delområden av vilka 5 fanns runt Ålsjön och 3 väster om E4.

Varje inventerare ansvarade för ett eller några delområden, som var och ett besöktes minst 5 gånger. Resultatet av inventeringen sammanställs under hösten och levereras till länsstyrelsen.

/Red.

Vintergäst

Domherren är av de fåglar som vi förknippar med vintern. Men var finns dom på sommaren? En sökning på Svalan visar att under juni-juli finns rapporter som är jämt spridda över hela landet med en viss dragning mot inlandet. Så domherren finns hos oss hela året men den är svårsedd under sommaren.

Foto: Angus Thomson

Höksångare

Text och foto: Stefan Persson

Höksångare är en art där ungfågarna sprider sig åt olika väderstreck under hösten. Hälsingland har besökts av 26 ex. 8 st i Hudiksvall och Reffelmansviken och 17 ex vid Granskär samt ett ex på Skatrevet. Alla fåglarna är ringmärkta eller sedda vid ringmärkning utom den på Skatrevet. Höksångarna har setts under andra halvan

Besök våra vintermatningar.

Inom SFK har vi vintermatning av fåglar på två ställen. Med start i början av oktober och fram till i mars-april matar vi med olika frön och talg.

Du finner matningsstationerna vid Granskärs våtmark och vid Stortjärn (längs med Mostigen). Besök dem gärna och studera våra övervintrande fåglar på nära håll.

Mata fåglar i vinter.

Text: Gunnar Andersson

Nu är det dags att planera fågelmatningen så att man får många besökande fåglar. Det finns några enkla saker att tänka på för att få en väl fungerande matning som inte kostar för mycket.

Boken Mata fåglar av Niklas Aronsson (SOF:s förlag) ger goda råd för den som börjar med fågelmatning.

Börja tidigt. Då hinner fåglarna vänja sig vid din matning. Senare på vintern ökar konkurrensen då dina grannar börjar mata. Det är ingen risk att flyttfåglarna stannar kvar för att det finns lite mat framme, flyttinstinkten är mycket starkare. De flesta flyttfåglar är dessutom insektsätare och bryr sig inte om fröna på fågelbordet.

Välj en bra plats. Tänk på att fåglarna gärna vill ha skydd i form av buskar och träd i närheten av maten.

Olika sorters mat. Variera utbudet så kommer fler arter. Solros, hampa, jordnötter och talg är en bra grund att börja med. Havre är sedan gammalt populärt på fågelborden, men det är nästan bara gulsparven som gillar det. Prova med havrekross istället, fördela i små portioner annars geggas det ihop. Till talg och ister behövs ett metallnät, ex kycklingnät, annars är risken stor att kråkor och skator försvinner med hela bitar.

Det får aldrig bli tomt. Risken är då stor att fåglarna flyger till någon granne och blir kvar där.

Håll rent. Solrosskal under matningen skräpar ner och bildar stora drivor, ta bort dem regelbundet.

Erbjud vatten. Kan vara svårt på vintern om det är minusgrader, men en skål med ljummet vatten kan stå någon timme innan den fryser. Prova med att lägga i en träbit så går isbildningen långsammare och fåglarna har något att sitta på.

Äpplen. Sätt upp delade äpplen på pinnar eller en bräda med spikar på. Uppskattas särskilt av trastarna. De flesta frukter uppskattas av fåglarna. Dock ej citrusfrukt.

Sätt upp holkar i den närmaste omgivning så kan fåglarna ta skydd undan vinterkylan. På våren används de vid häckningen.

Var uthållig. På senvintern kommer det bakslag i vädret samtidigt som de första flyttfåglarna anländer. Då är det bra om det finns mat.

Håll koll på vilka fåglar som besöker matningen. Skriv upp vilka arter och hur många. Ha gärna en fågelbok och en kikare till hands.

Rapportera dina fåglar vid fågelbordet.

Text och foto: Gunnar Andersson

Varje år i slutet av januari genomför SOF (Sveriges Ornitologiska Förening) en landsomfattande räkning av de fåglar som besöker fågelborden. Föregående vinter deltog ca 19 500 personer som rapporterade in ca 1 150 000 fåglar.

Talgoxen är var i särklass vanligaste besökaren vid fågelborden vid den senaste räkningen och sedan följer bergfink, pilfink, blåmes och gulspurv. De lokala variationerna är dock stora beroende på var i landet man bor och om det är landsbygd eller stad.

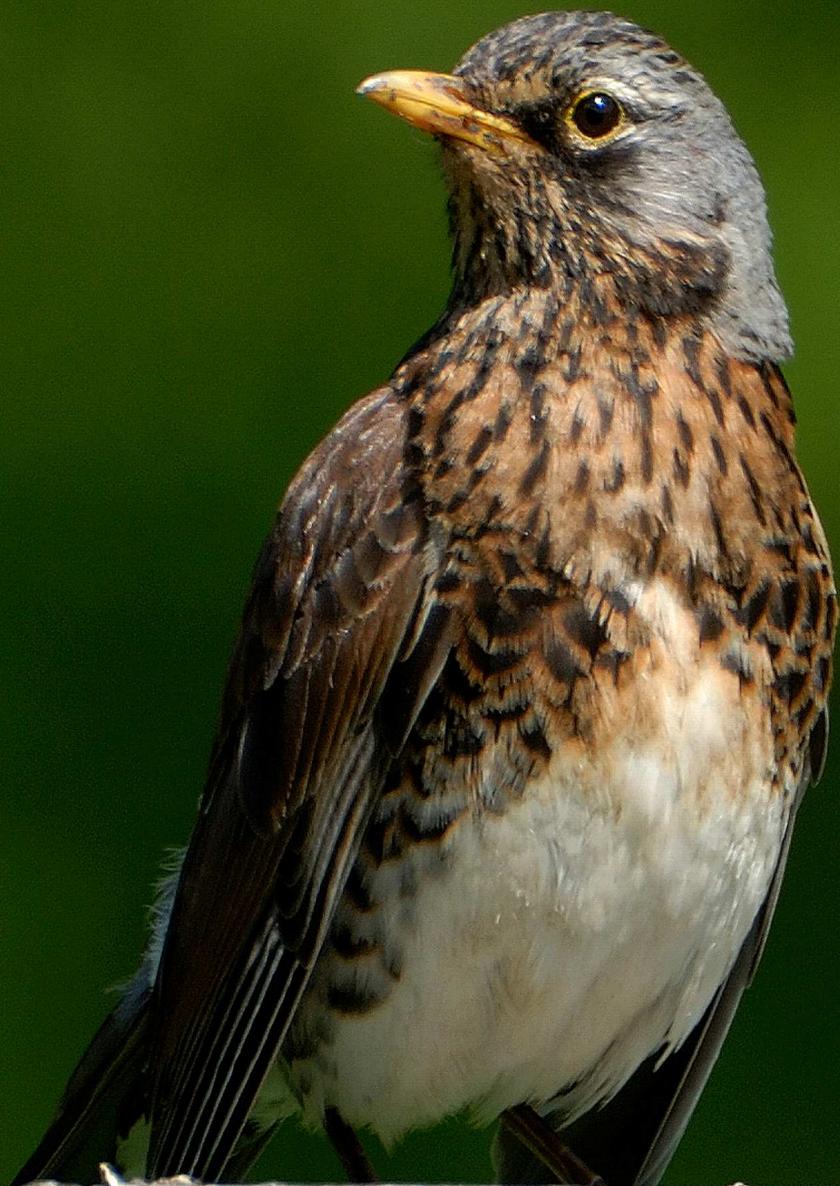
Rapporterar kan man göra på flera sätt, genom den blankett som medföljer SOF:s tidningar, via SOF:s hemsida eller via Svalan och där ange att det ska ingå i fågelbordsräkningen.

En vanlig besökare vid fågelbordet, blåmes.

Göktyta. Foto: Angus Thomson

www.silvertarna.se